

beførge det Arbejde og udføre de Bestillinger i Stedet for at købe dem i Udlandet. Thi hvad nytter det, at de, der forskrive Skoler og Løjer og alt syet Arbejde fra Paris o. s. v., kunne faa det saa meget billigere, naar vore Skypiger her hjemme ikke have noget at bestille? Naar jeg f. Eks. ser, at man har foreslaaet at nedsette Tolden paa syede Klædningsstykker, saa tilstaar jeg, at jeg aldeles ikke begriber, hvad Mening der skulde være i at gøre det billigere for Folk, som have Raad dertil, at forskrive deres Klædningsstykker fra Paris, i Stedet for at sørge for, at den Fortjeneste, der indvindes som Skøn, tilfalder vore egne Folk her hjemme. Og naar de, der særlig give sig ud for at repræsentere Arbejderne, bekæmpe dette Standpunkt, bekæmpe Bestyttelsen, saa siger jeg, det er ikke den rette Maade at tale Arbejdernes Sag paa her til Lands. Naar man henviser til, at der ved tjene kun Producenterne, Arbejdsgiverne, medens Arbejderne ingen Ting faa, saa spørger jeg: Naar det ikke er muligt for Fabrikkerne at bestaa, naar Hundreder af Arbejdere, som have tjent deres Brød paa en ærlig Maade, kunne gaa deres Vej, naar Fabrikkerne lukkes, er Arbejderne saa bedre tjent med at gaa ledig og have en billigere Udgang til at købe hentogte Levnedsmidler o. s. v. end med, at vi sørge for, at han har noget at bestille. Seg tilstaar, at det Standpunkt, man i saa Henseende indtager, er mig aldeles ufatteligt. — Naar der saa er Tale om, at Bestyttelsen gaar for vidt, saa kunne vi jo drøfte det i Entelthederne, men Princippet, mener jeg, man skal lade staa uanfægtet, for det er aldeles uimodsigelig endog saa bortset fra, at Strømningen overalt gaar i den Retning. Vi havde her til Lands efter min Mening det Held, at vi beholdt vor Toldlov af 1863, som bar os over disse Manchesterstrømninger, der gjorde sig gældende, og vi staa derfor nu paa et bedre Grundlag, idet vi saa at sige bedre have kunnet bevare Balancen ved at blive staaende paa den nuværende Toldlovs Grundlag i Stedet for at gaa til Vædringer, som let gaa for vidt. Nu er Opgaven kun den at læmpe den i den ene eller den anden Retning, efterom vi finde det billigst; og det kunne vi meget lettere blive enige om, end hvis vi fuldstændig skulde stifte Principper, hvad der jo i ingen Henseende er Tale om.

Naar der dernæst er Tale om en Formindstelse af Tolden paa Raastoffer, saa siger jeg ogsaa, at det er det gode ved dette Forslag, at det overalt viser i den Retning. Er der et Punkt, som er mindre lyst paa dette Omraade, saa er det Trøtolden. Men

der tør jeg ganske vist for mit Bedkommende ikke sige, at jeg er i Overensstemmelse med Flertallet, og jeg vil derfor ogsaa kun paa dette Punkt reservere mit Standpunkt, idet jeg mener, at her er et Raastof, som man i alt Fald maa være betænkt paa at formindste Tolden paa for at være i Overensstemmelse med de almindelige Principper, som bør gennemføres i Toldloven.

Dernæst med Hensyn til Spørgsmaalet om de almindelige Forbrugsartikler, saa henholder jeg mig i saa Henseende til, hvad der blev udtalt i vor Betænkning i Fjor. Det jeg lægger afgjort Vægt paa i en Toldlov, er, at der staves Frihed for Produktionen, Frihed for Afsetningen derigennem, at Raastofferne saavidt muligt frigøres, og tillige de Byrder, der ligge paa Omsætningen, borttages, f. Eks. Skibsafgiften. Saa er der Mulighed for en forøget Produktion og en forøget Omsætning, og det er det, vi maa stræbe hen til. Thi ingen kan undgaa at have en Følelse af, at der inden for vort Samfund er Trang til en forøget Produktion for at skaffe Arbejde til de flere Hænder, og i Landenes Rappetrid gælder det ogsaa om, at det ene Land fuldt ud anstrænger sig for at kunne vinde med i Konkurrencen. De Oplysninger, vi hørte f. Eks. om Skibsfartens Udvikling i de forskellige Lande, forekomme mig i saa Henseende at være et talende Eksempel.

Det er det, jeg lægger mest og afgørende Vægt paa, derimod kommer Formindstelsen af Tolden paa Forbrugsartikler først i anden Række. Jeg tror ikke, at det paa nogen Maade vil have en saa vidtrækkende Betydning som det at skaffe mere Arbejde, men, som vi have fremhævet, er der jo ikke nogen principiel Uoverensstemmelse paa dette Punkt. Vi ville være med til at lette Byrden, og vi ville være med til at formindste Tolden paa dette Omraade, for saa vidt finansielle Hensyn tillade det, og naar der særlig er foreslaaet Nedsættelse af Tolden paa Sukker, saa vil jeg for mit Bedkommende tilstaa, at det er naturligtvis noget, vi kunne gaa med til, men jeg vil dog fremhæve, at efter min Opfattelse er det et Offer, der bringes. Thi jeg husker, hvorledes jeg i Samlingen i Fjor paa dette Sted stod og netop henviste til en videnskabelig Fremstilling, der godtgjorde, at Sukkerforbruget nogenlunde svarer til Skatteevnen, og at det for saa vidt var en af de Skatter, som der ikke var særlig Grund til i første Linie at afskaffe. Men naturligtvis, dersom det er en Betingelse for at enes om en Toldlov, saa er det af den Slags Punkter, hvorpaa der kan gøres Indrømmelser. I det hele taget